

Met een areaal van 450 hectare, export naar 25 verschillende landen en een sortiment van meer dan 1500 soorten is Van den Berk Boomkwekerijen te Sint-Oedenrode een van de grootste boomkwekerijen in Europa. Het bedrijf heeft zich vooral gespecialiseerd in de grote maten tot een omtrek van wel 2 meter. “Boompjes van 12/14 zijn eigenlijk niet meer van deze tijd”, zegt algemeen directeur Pieter van den Berk.

Tekst: Gerrit Wildenbeest

Foto's: René Faas

In de fraaie ontvangstkamer van Van den Berk Boomkwekerijen hangt een paneel met foto's van vroeger. Op een ervan staat de in 1964 overleden grondlegger Peer van den Berk tussen de melkbussen. Het vertelt het ver-

VAN DEN BERK BOOMKWEKERIJEN

Specialist in de grote

haal van een hardwerkende Brabantse boer die naast zijn koeien wat in bomen deed. Ruim zestig jaar later staat in het Brabantse Sint-Oedenrode een machtig boomkwekerijbedrijf, waarvan alleen de perfect in de nieuwbouw geïntegreerde traditionele Brabantse langgevel-boerderij nog doet denken aan de begintijd. De tweede en derde generatie hebben Van den Berk Boomkwekerijen uitgebouwd tot een van de grootste boomkwekerijen van Europa. Naast de hoofdvestiging in Sint Oedenrode

heeft het bedrijf twee nevenvestigingen in de Duitse plaatsen Geldern en Rastede. Het totale areaal omvat ruim 450 hectare, er werken ruim 90 mensen. “Onze vestiging in Geldern is een pure productielocatie, in Rastede hebben we in 2006 een Rhododendronkwekerij overgenomen”, vertelt Pieter van den Berk. Deze kwekerij – Van den Berk Rhododendron GmbH – is inmiddels uitgebreid tot 50 hectare en omvat ruim 140 soorten grootbloemige Rhododendrons, yakushimanum-hybriden en azalea's.

Pieter van den Berk: 'Diversiteit in soortenkeuze gaat infectiedruk tegen'

Van den Berk is hofleverancier van en voor tal van prestigieuze projecten, zoals de Floriade 2012, waar het ondermeer de bomenallee (120 soorten!) inricht. Van den Berk is ook betrokken bij de groene aankleding van de Olympische Zomerspelen 2012 in Londen. Andere projecten van naam: de Efteling, omgeving Philipsstadion, Daktuin winkelcentrum Kortrijk, een park in Madrid (Parque antigous cuarteles Atocha), zoombeplanting van de Keukenhof enzovoort. Opvallend is de bereidheid om kennis te delen, zoals tot uiting komt in het indrukwekkende 880 pagina's tellende naslagwerk 'Van den Berk over Bomen', dat sinds begin dit jaar ook digitaal beschikbaar is (www.vdberk.nl/bomenboek). In 2009 was Van den Berk winnaar van de Tuinbouwondernemersprijs.

SPECIALISATIE

Van den Berk kent vele specialisaties, maar als er een uitspringt is dat wel die van de grote maten in combinatie met het enorme sortiment. Het bedrijf levert bomen van 12-14 cm stamomtrek tot 2 meter stamomtrek met uitschieters naar 4,5 meter. In de struiken en de meerstammige bomen wordt er geleverd van

e maten

40/50 cm hoogte tot 900/1000 cm hoogte, bij de rhododendrons kunnen exemplaren tot 400 cm hoogte en breedte geleverd worden. Op de hoofdvestiging in St Oedenrode staan trailers beladen met enorme bomen-plus-kluiten klaar voor vervoer naar de eindklant, die wordt gevonden in zo'n 25 landen in Europa. "Het transport is een enorme kostenfactor", zegt van den Berk en dat begrijpen we. Van den Berk is gesitueerd in een speciale bufferzone, waarbinnen de PD er streng op toeziet dat hier het gevreesde bacterievuur niet voorkomt. En pas wanneer bedrijven in deze bufferzone door een zware keuring (inspectiekosten door kwekerijen zelf te dragen) komen mogen ze het ZPb2 paspoort voeren dat garandeert dat de planten van deze kwekerij absoluut vrij zijn van bacterievuur. Van den Berk Boomkwekerij kan dus deze waardplanten met het ZPb2 paspoort leveren en mag daardoor exporteren

naar afnemers in een zogenaamd Beschermd Gebied (Zona Protecta).

In diverse exportlanden moet Van den Berk concurreren met de lokale productie. Vooral Oost-Europese kwekers stellen nog wel eens dat Nederlandse producten minder goed winterhard zijn. Pieter van den Berk vindt dat een onterecht argument: het gaat niet om de plaats waar de bomen geteeld worden, maar om de soort en de variëteit. Een beuk of plataan bestemd voor een park in Moskou, ja dat is vragen om moeilijkheden. Maar een Nederlands geteelde kastanje of linde, dat kan best.

Overheden zijn voor Van den Berk de grootste klanten, gevolgd door groenvoorzieners. Speciale projecten zoals de genoemde Floriade en de Olympische Spelen zijn ook een belangrijke markt. "We leveren ook veel aan particulieren. Daar zitten soms beroemde mensen tussen, waarvan ik helaas geen namen kan noemen", maakt van den Berk uw verslaggever razend nieuwsgierig. Van den Berk vindt dat de Nederlandse overheid een betrouwbare en goede partner is. "Nederland kent geen landgoedcultuur zoals Engeland, maar groen wordt steeds meer op waarde geschat. PPH en projecten als de Groene Stad dragen daaraan hun steentje bij". Een kritische noot is er ook: bij openbaar groenprojecten zijn openbare inschrijvingen gangbaar, waardoor de prijs het dan nog al eens wint van de beste kwaliteit. De laatste decennia wordt veel promotie gemaakt voor het belang van bomen voor een gezonde leefomgeving. Ook Van den Berk wijst daar in diverse brochures op. "Maar in onze nieuwste Bomengids 2010-2011 zeggen we ook dat je door alle nadruk op de milieuwaarde niet moet vergeten dat bomen vooral heel mooi en plezierig zijn". Als men dat visuele aspect wil combineren met wat bijzonders, is men bij Van den Berk aan het goede adres. Onder de noemer "The Swing" omvat het sortiment een lijn dakbomen met een bocht ('swing') er in, te leveren in de soorten *Carpinus betulus* en *Platanus acerifolia*. Deze bomenvorm is geregistreerd

en exclusief bij Van den Berk Boomkwekerijen verkrijgbaar. Andere populaire bomentrends zijn meerstammige bomen en zuilvormige vormen.

DIVERSITEIT

Als specialist in de grote maten zal het niet bevreemden dat Van den Berk er voorstander is om bij groenprojecten of de inrichting een nieuwbouwwijk te kiezen voor grotere bomen. Waarbij dan wel een onderscheid moet worden gemaakt tussen een bewuste keuze voor een kleinblijvende boom – bijvoorbeeld uit het oogpunt van zondoorlating of vrachtverkeer – en het opplanten van een te kleine maat. Het opplanten van een 12/14 vindt Van den Berk eigenlijk niet meer van deze tijd, hij pleit voor een minimale startmaat van 25-30 cm. Dan is het vandaliserisico kleiner, en is de sier- en milieuwaarde meteen groter. Hij is verder voorstander van een grotere diversiteit in de bomenkeuze. Klimaatverandering en de afnemende beschikbaarheid van chemische middelen doen de infectiedruk toenemen. Die druk kan door een goede mix verlaagd worden. Wat betreft de klimaatverandering houdt Pieter van den Berk er een pragmatische opvatting op na betreffende discussie over 'invasieve exoten', zeg maar allochtone bomen die zich hier steeds vaker goed thuis voelen. Dat de verschrikkelijke Bosppest (*Prubus serotina*) of de Japanse Duizendknoop (*Fallopia japonica*) bestreden wordt is prima, maar voor de rest moeten we niet hypocriet doen. 'De aardappel en de tulp komen ook van elders en Amerikaanse eiken of de Platanen zijn best mooie bomen.'

De Nederlandse boomkwekerijomzet stagnereert momenteel lichtelijk. Zo is de exportwaarde in het tweede halfjaar van 2010 met 2 procent gedaald ten opzichte van het jaar ervoor. Ook bij Van den Berk wordt er even een pas op de plaats gemaakt. "De boomkwekerij komt altijd achter de bouw aan, die zit nog in een dal. Gelukkig hebben we een mooie orderportefeuille, maar we zijn wel wat scherper in onze keuzes geworden".

Grote maten: duur in transport

De hoofdvestiging in Sint-Oedenrode